

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

SEUTULUOTSI

Ennakointityö ja tulevaisuustieto osaksi seudullista päätöksentekoa

Seutustrategiatyöryhmän kokous 23.10.2020

Antti Lippo, kehittämispäällikkö

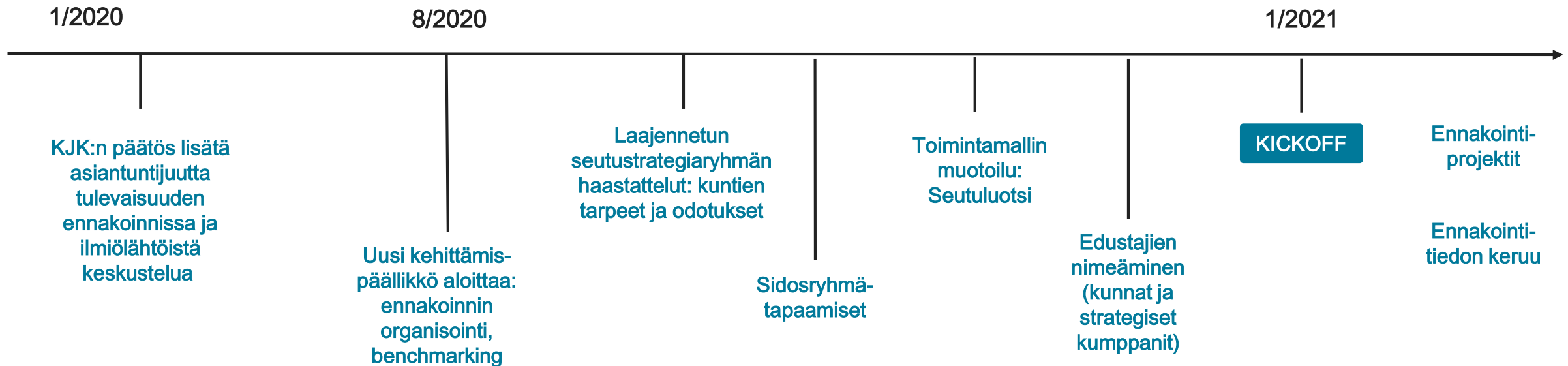
Ennakointi

= tulevaisuutta käsittelevä organisoitu työ, joka tuottaa tietoa ja jaettua ymmärrystä vaihtoehtoisista tulevaisuuksista, ja näin vahvistaa nykyhetken päätöksentekoa.

Taustaksi

- Ennakoinnin toimintamallin kehittämisen yhteydessä järjestettiin syyskuussa seudun kuntien haastattelukierros (seutustrategiaryhmä laajennettuna), jossa selvitettiin mm. kuntien odotuksia ja tarpeita seudulliselle ennakointityölle ja sen fokukselle, sekä kuntien omaa ennakointityötä. Haastatteluiden keskeiset havainnot ja syötteet toimintamalliin:
 - Tarve kuntien strategista aikajännettä (1-4 vuotta) pidemmän aikavälin tarkastelulle
 - Tarve syventää ennakointityötä ja tulevaisuuden hahmottamista megatrendien seudullisista vaikutuksista mm. nouseviin ilmiöihin ja hiljaisiin signaaleihin, sekä vertailemalla seutua muiden seutujen ja metropolien kehitykseen.
 - Tarve lisätä ymmärrystä ennakkoinnin menetelmistä ja jalkauttaa niitä kuntiin ja niiden omiin prosesseihin
 - Tarve luoda seudullista tulevaisuuden tahtotilaa ja näkemystä suunnasta, johon maailma kehittyy.
 - Ennakoinnin toimintakulttuuria tulisi periaatteina / arvoina ohjata mm. uteliaisuus, kokeilukulttuuri, yhteistyö, aikaa yhteiselle ajattelulle.
 - (Haastatteluylteenveto on myös jaettu haastatelluille aiemmin)
- Toimintamallin kehittämisessä huomioitu mm. VNK:n (2020) ja ReFo-mallin (EMMA-hanke, 2013) suosituksia ennakkoinnin toimintamallien rakentamisesta.
- Tarkempi ennakkoinnin agenda muodostettaisiin 2021 alkaen Seutuluoitsin vetämänä ja vuorovaikutuksessa työryhmien kanssa. Tähän esitykseen on nyt nostettu vain esimerkkejä tunnistetuista ennakointitarpeista/teemoista.
- Toimintamalli esitellään marraskuussa KJK:ssa ja työ on tarkoitus virallisesti käynnistää vuodenvaihteessa.

Prosessi Seutuluotsin kehittämisen taustalla

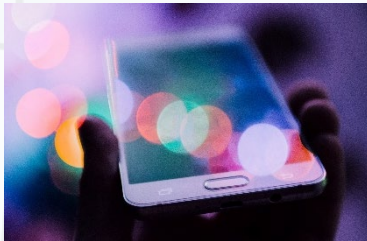

Ennakoinnissa keskitytään mahdollisten tulevaisuuksien hahmottamiseen, strategista aikajännettä pidemmälle

STRATEGINEN AIKAJÄNNE

TULEVAISUUKSIEN HAHMOTTAMISEN AIKAJÄNNE

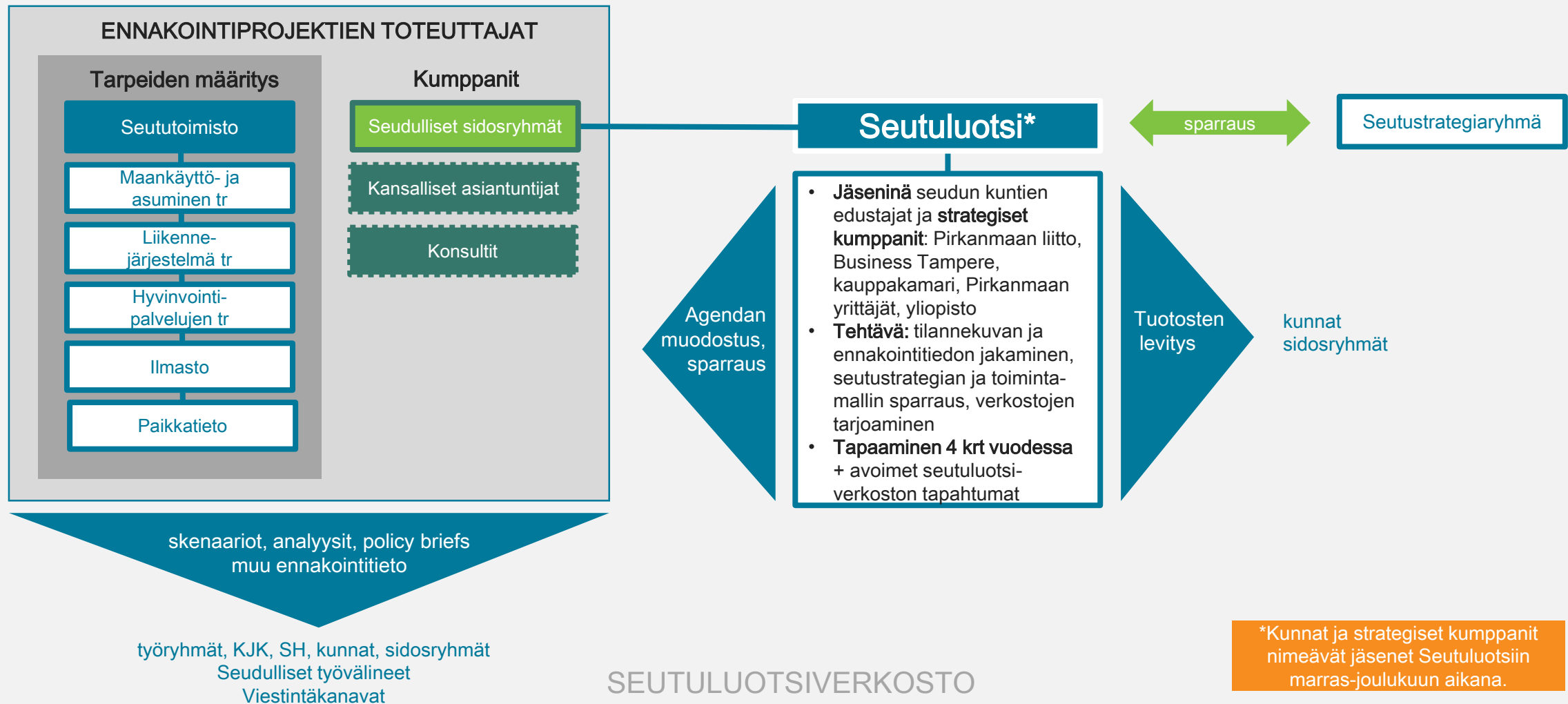
Ennakointi auttaa tekemään hyviä päätöksiä ajoissa, hyötymään muutoksista ja välttymään muutoksen tuomilta riskeiltä.

Ennakoinnin osa-alueet (*mitä*) ja keinovalikoima (*miten*) niiden toteuttamiseksi:

OSA-ALUE	KUVAUS	TKS KEINOVALIKOIMA (JA TUOTOKSET) esim.
Tulevaisuuden luotaaminen	Tulevaisuuksien tutkiminen: ymmärryksen kerääminen toimintaympäristön (PESTE) muutostekijöistä, ilmiöistä ja trendeistä ja niiden mahdollisista kehitysvaihtoehdoista	Havaintohaavi , olemassa oleva ennakointitieto, skenaariotyöskentely, tulevaisuusverstaat, SWOT, kyselyt, tilastotieto, benchmarking (skenaariot, ilmiöanalyysit, futuriikit...)
Tulevaisuuden tekeminen	Tulevaisuuden suunnittelu ja haluttujen tulevaisuuksien edistäminen	Seudulliset työvälineet: Rasu, MAL-sopimus, työryhmien ohjelmat ja toimintamallit. (Seutustrategia)

Ennakointiprojekteja tehdään seututyöryhmien ja kuntien tarpeisiin seututoimiston fasilitoimana. Tilannekuvan ja tiedon jakamisen alustana toimii kunnista ja strategisista kumppaneista muodostettava seutuluoysi, joka sparraa myös ennakointi- ja seutustrategiatyötä.

Toimintamallin kehittämisessä huomioitu mm. VNK:n (2020) ja ReFo-mallin (EMMA-hanke, 2013) suosituksia ennakoinnin toimintamallien rakentamisesta.

Tunnistettuja ennakointitarpeita

2030+

Ilmastokestävä
kaupunkiseutu

ILMASTO

Asukas-
profiilit

MASTO

Työ ja
elinkeinot

SEUTUVISIO

Hyvinvointi-
palvelut

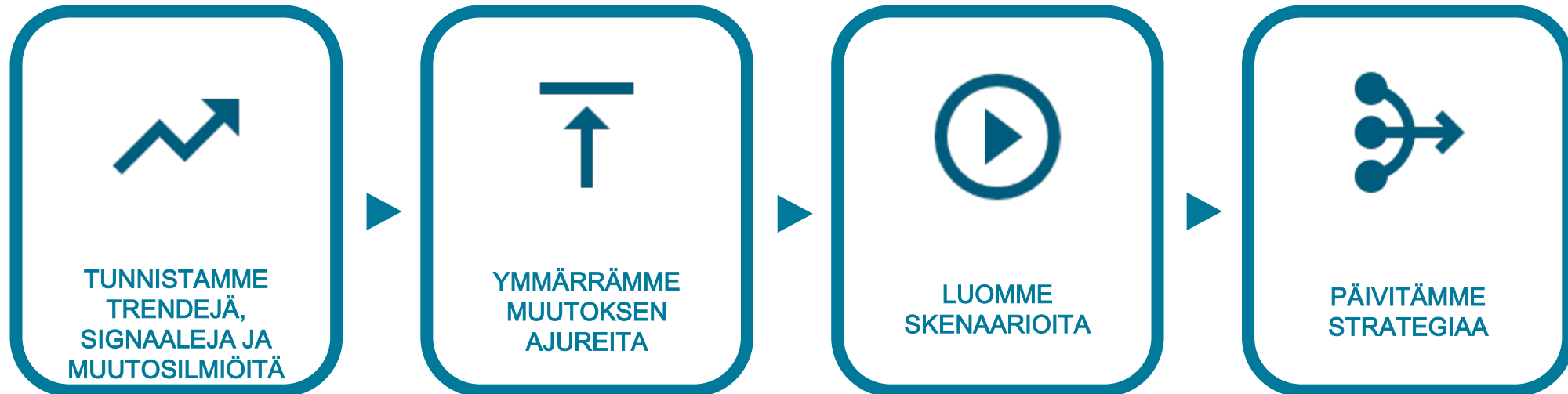
HYPÄ

Seutuyhteis-
työn 3.aalto

SEUTUSTRATEGIA

Esimerkki ennakointiprojektin läpiviemisestä: Asukasprofiilit 2030+

- Asumispreferenssien muutokset
- Sinkkotaloudet

- kaupungistuminen
- Sukupolvien kulttuuriset erot
- Digitalisaatio

- Tulevaisuuden asumistarpeet

- Asuntopolitiikka
- Rakennesuunnitelma

Vuosikello 2021 (luonnos)

Aktiviteetti	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Seutuluoitsin tapaaminen	KICK-OFF											
2. Ennakointiprojektit												
2.1. Ilmastokestävä kaupunkiseutu												
2.2. Väestö 2030+												
2.3. Seutustrategia												
3. Seutuluoitsiverkoston tilaisuus												
4. Toimintaympäristön muutosten seuranta												

Blogikirjoitus / raportti tms.

Työpaja/Tulevaisuusverstaas

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

SEUTULUOTSI

Lisätiedot ja palaute:

Antti Lippo | antti.lippo@tamperenseutu.fi | 050 4630 732

TOIMINNAN TARKOITUS	TOIMINTAKULTTUURI	TÄRKEIMMÄT AKTIVITEETIT	VAIKUTTAVUUS & MITTARIT
<ul style="list-style-type: none"> Näkemyksen rakentaminen suunnasta, johon maailma kehittyä tulevaisuudessa. Seudulliseen päätöksentekoon vaikuttaminen ja seudun tulevaisuusresilienssin vahvistaminen Seudullisten työvälineiden sisällön uudistaminen ja haastaminen tulevaisuusnäkökulmilla ja uudella tiedolla. Tulevaisuusajattelun ja ennakoitimenetelmien käytön edistäminen seudulla. 	<ul style="list-style-type: none"> Ajattelu ja pohtiminen on arvokasta ja sille luodaan tilaa ja aikaa. Kokeilemme erilaisia toimintatapoja. Osallistamme, olemme avoimia ja kutsumme yhteistyöhön. Olemme uteliaita ja tuomme keskusteluun uusia näkökulmia. Ennakointikyvykkyudet lisäävät kysyntää ennakoinnille. Ennakoinnissa tehtävä analyysi on puolueetonta, ennakointi ei ole edunvalvontaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Seudullisen tulevaisuuden tahtotilan muodostaminen. Merkittävää epävarmuutta sisältävien ilmiöiden tunnistaminen, ja näille vaihtoehtoisten tulevaisuuden kehityskulkujen hahmottaminen Toimintaympäristön muutosten seuraaminen ja mahdollisten seudullisten vaikutusten analysointi. Helposti lähestyttävän ennakoitintiedon tuottaminen ja jakaminen eri kanavissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Päätöksenteon kyky toimia ennakoitintiedon pohjalta Kirjalliset tuotokset Ennakoinnin generoimat selvitykset, projektit, kokeilut Havaintohaaviin syötettyjen ilmiöiden lukumäärä Seututoimistolle kotiutettu rahoitus Toimintamallien jalkautuminen kuntien omaan toimintaan Tilaisuuksiin osallistuneiden lukumäärä
ARVOLUPAUS	RESURSSIT & ROOLIT	KUMPPANIT & VERKOSTOT	KANAVAT
<p>Näkemyksellistä tulevaisuustietoa päätöksenteon tueksi.</p> <p>Kestävän hyvinvoinnin olosuhteita huomisen kaupunkiseudulle.</p> <p>Ikkunoita tulevaisuuden kaupunkiseudulle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kunnat: ennakoinnin tarpeiden määrittäminen, tiedon ja työkalujen jalkautus Seutuluotsi: tilannekuvan ja ennakoitintiedon jakaminen, seutustrategian ja ennakoinnin toimintamallin sparraus, verkostojen avaaminen Seutustrategiaryhmä: strategiaprosessin ohjausryhmä Seututyöryhmät: ennakoitintarpeiden tunnistaminen ja ennakointi-projekteihin osallistuminen Seututoimisto: ennakoitintarpeiden fasilitointi ja ennakoinnin tuotokset Asiantuntijat alueella ja kansallisesti. 	<p>SISÄISET</p> <ul style="list-style-type: none"> Kunnat Pirkanmaan liitto Business Tampere Tre kauppakamari Pirkanmaan yrittäjät Konserniyhtiöt ELY-keskus Järjestöt, Nuorisovaltuustot EU-yhteystoimisto Yliopisto(t) <p>ULKOISET</p> <ul style="list-style-type: none"> VNK, Sitra, ennakoitintilauksi, ministeriöt... 	<ul style="list-style-type: none"> www.tampereenseutu.fi/tulevaisuus Blogikirjoitukset, futuriikit "Vieraskynät" muiden kanavissa ja muiden kirjoitukset meidän kanavissa Teams (Seutuluotsi) Työpajat, tulevaisuusverstaat, projektit Seututyöryhmät Ruohonjuuritaso: Facebook-ryhmät, asukashaastattelut, osallisuus-työkalut